

ZPRÁVODAJ

6

středa 16. srpna 2000

Není těžké dělat věci nové,
ale dobré
(Rolland)

Ještě dnes

Malý sál Jiráskova divadla
v 14.00 hod.

Problémový klub

Soukromá podnikatelská škola,
Komenského náměstí v 14.00 hod.

Problémový klub (zahraniční)

Jiráskovo divadlo

v 18.00 a 20.30 hod.

Městské divadlo Jonava, Litva

ŽENY (Bobos)

Sál Josefa Čapka v 18.00 a 20.30 hod.

Hudradlo Zliv

Princezna na hrášku

Ústaf Brno a Špatně zabřdění Velké

Meziříčí

The Best of Voiceband

Náměstí Čs. armády

v 17.00 a 20.00 hod.

Pouliční divadlo Bielawa, Polsko

Tanec ohně - ŻYWY TEATR z partnerského
města Bielawa, Polsko

nad ránem

Ještě teď mě pobolívá rameno. Tu dívku možná žaludek, byla totiž o dvě hlavy vyšší než moje maličkost. Srazili jsme se ovšem zcela veřejně, před zraky diváků v „čapkárně“, kde jsem Láďovi Valešovi vyšel, coby oud VSVD předat knihy o ochotnickém divadle, aby byl vzdělán a moudr. To mě Tomas k tomu přivedl, který za pořadatele vychází vždy v závěru představení realizovat ono diskutované hlášení. Ó, to hlášení! Již jsem se o něm zmínil, ovšem nedá mi to, abych nedráždil dál – vždyť všichni diváci při něm myslí na mnohé, někteří dokonce na Gogolova Revizora a nebo úplně si myslí své. Možná, že by se mělo ještě hlásit o přestávce, ať se v sedadlech vytrvá, např. kdyby diváci utíkali, volat „vraťte se! Ještě bude drama! Ještě se např. Gregar srazí s manekýnou, jak tak oba nezuládají ten jevištní prostor. A potom, chybí mi, že to historic-

KDYBYCH MĚL UŽ JEDNOU, CO CHCU MÍT PROŽITKY, TAK BYCH SKONČIL SE ŽIVOTEM

Jako program rozdávali zmačkané papíry a na nich v záhlaví stálo „po nás STOPY ZŮSTANOU, ale...“ Jakoby tím upomínali na sebe samé, svůj osud, své činy. Soubor mladých lidí z Dětského výchovného ústavu v Jihlavě říkající si Prasetoun přivezl zatím asi nejautentičtější, nejsyrovější inscenaci tohoto festivalu.

Nejprve jsem se zeptal jejího původce, režiséra Jiřího Juráše, jak inscenace Skupinka vznikla:

Já jsem studoval na DAMU, ale studia jsem nedokončil. Dělal jsem tam právě takové typy cvičení, jaké jsem použil pro tuto inscenaci. Proto jsem jako autory uvedl oněch šest jmen. V Jihlavě jsem vedl něco jako dramatickou výchovu. Nanášel jsem těm klukům různý cvičeníčka a některý mně připadaly zajímavý, tak jsem z nich udělal Besídku pro rodiče a pár známých. Z této „původní sestavy“ tady hrál už jen jeden. Když jsem zjistil, že to funguje, tak jsem to začal dávat do divadelního tvaru. Tam už přišly mé direkce. Většinou to bylo tak, že jsem z kluků vymánil nějaký materiál, ze cvičení jsem nabral spoustu vět a z nich pak vybíral, korigoval a stavěl to do obrazů. Základní materiál byl jejich, ale pak už to je těžká režíre. Premiéru to mělo v březnu a od té doby se to hrálo asi tak pětadvacetkrát až třicetkrát.

Mně – a doufám, že i vás – víc než vznik inscenace zajímali sami její aktéři. Otázky i odpovědi nechávám v původní, neretušované úpravě, v podobě chaotické jak ony zmačkané papíry na jevišti. Myslím, že tak hovoří nejuvýmluvněji. - Jak jste starší, jak jste se dostali do pastáku?

Říkají mi tady Tuberák, ale jsem Bohumil. Bude mně šestnáct. Byl jsem malej, začal jsem dělat bordel, tak jsem skončil tady, neuvědomoval jsem si to. Bude už to rok a půl. Já su Dan. Za chvíli mně bude sedmáct. V pastáku jsem za krádeže, záškoláctví a tak, skoro dva roky.

Já se jmenuju Tomáš Mězl. Mám tady přezdívku Opice, je mi šestnáct a jsem tam taky kvůli těm krádežím a tak. Já su Lukáš. Mně je patnáct let. V pastáku jsem zavřenej asi... (kdosi z ostatních: „Měl jsi těžký sny, ale to vydržíš...“) ...no, teď už jsem momentálně na podmínce. Problémy doma a ve škole. Já su Pepa. V pastáku su kvůli záškoláctví, drogám a taky málo krádeží. Věk mně je patnáct a na pastáku su teďka rok. Já jsem David, jsem tam kvůli krádežím. Bude mi patnáct, v pastáku jsem, no, teď to bude asi rok.

Odkud jste?

Já su původně ze Zlína. Z Brna. Z Kroměříže. Brno. Brno. Žďár.

Čím byste chtěli být?

Vůbec ještě nevím. Taky ne. No tak já bych chtěl, abych dokončil školu. Teď jdu do prváku, na řezníka. Chtěl bych dokončit školu, ale řezničině se zabývat nebudu, akorát abych se vyučil. No tak já bych chtěl teďka dodělat devátou třídu a po deváté třídě bych chtěl jít dělat kuchaře.

Co máte rádi. Jakou muziku. Máte nějaké idoly?

Nejvíce mě baví asi ta muzika a to poslouchám techno a někdy i house. Asi tak stejně. Já taky. No tak, mně taky baví trochu sportu, ale to jenom málo. (smích ostatních: „Na posteli“).

Jaký sport - fotbal?

Spíš plavání a jízda na kole. Mně baví hrát ve skupince a co se týče hudby, tak hip hop. Mě baví sport – basket.

Jak jste se dostali k tomu, dělat tuto inscenaci?

Na ústavu vymyslel ředitel každého čtvrt roku večírky, jako že si musíme vždycky něco připravit. Tak pan Juráš vymyslel takový malý divadýlko. Já jsem tam ze začátku nehrál, protože tam hrál jináček kluk. A ten jináček kluk potom začal mít problémy, tak jsem ho vystřídal. Já jsem ze začátku v tom hrál. Potom mě to náh přestalo bavit, odešel jsem, a když se potom začalo jezdit po republice, tak mě pan Juráš pozval jako takovej pomocník, technik a od té doby jezdím.

Vaše představení působí naprosto autenticky, že je to o vás a z vás. Je to pravda?

Já nevím. Prostě to hrajem.

Zažili jste tady obrovský úspěch. Jaké to je, když vám lidi tak tleskají?

Je to dobrý. Dobřej zážitek. Vono to zahřeje a potěší to.

Jiří Juráš (zcela vpravo) a Skupinka

Jak jste to hráli často, zažili jste i jinde takový úspěch?

Takový jak tady ne.
Co je pro vás divadlo?

Ze začátku asi nikdo nepřemýšlel o tom, že by někdy hrál divadlo, ale může se to stát... Stejně, jako jsem se vlastně dostal do toho pastáku...

Nehrajete divadlo spíš proto, že se můžete ulejt z ústavu?

No... To v tom je myslím taky (smích)
Když nehrajete divadlo, nechtěli byste hrát v nějaké kapele?

To spíš. No, taky občas. Možná tady hrajem někomu na nervy.

Jak se vám jeví svět? Jak bys ho pojmenoval jednou větou?

Je to šílený. No, je to vobitíž, vo ničem. Mně se to líbí, že to je takový šílený. Já bych řek, že kdybych měl už jednou, co chcu mít prožitky, tak bych skončil se životem.

A máš?

No právě nemám.
Co si pod nimi představuješ?
Založit rodinu a tak.

A co ostatní?

Já nevím, jestli žiju přes dobu, nerozumím tomu...

Co je pro pro tebe život?

Život, no... Chvilka ho proklínám, ale vespod nevím.

Zkus to pojmenovat.

No, je to dobrý, někdy špatný, záleží na tom. Když je nuda, tak je to šílený.

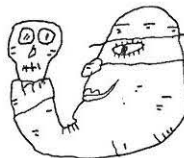
Višel vaše představení někdo z rodičů?

No, matka to viděla.

A co říkala?

Že to bylo blbý.

v.h.

HVIEZDOSLAV NADÁVAL MAĎARSKY

Dramatik a režisér Silvester Lavrík patří k prověřenému exportnímu zboží slovenské divadelní scény. Hronovské publikum zná jeho inscenace a vedl zde i svou tvůrčí dílnu. Se svými hrami pak zabodoval v soutěži o Cenu Nadace Alfréda Radoka, na Slovensku pracoval s amatéry i profesionály, hostoval v ostravské Aréně a nyní nastoupil jako umělecký šéf Městského divadla Zlín.

Proč jste si zvolili právě Hviezdoslavovu Hájnikovu ženu? Bylo to proto, že je dílo tohoto klasika na Slovensku stále živé, nebo naopak proto, že ho mladá generace vnímá už jen jako hřbet povinné školní četby v knihovně?

Hviezdoslav je na Slovensku známý len ako hociktorý iný vyhasnutý vulkán. Všetci k nemu vzhliadajú s úctou, ale iba nemnohým naivistom sa javí byť výzvou na lezenie. A tak sa navzájom ignorujú. Do značnej miery si je básnik za to zodpovedný sám. Predovšetkým jeho básnický jazyk ho robí nezrozumiteľným aj prevažnej časti maticiar-ských horlivcov. Hviezdoslav totiž myslel ako maniackálny rakúsko-uhorský megaloman a nadával zásadne po maďarsky a štavnato, o čom dostatočne vypovedá aj jeho umelecké, aj občianske meno (Országh). A sláv-nym sa chcel stať po slovensky... No uznajte! Ale my si ho vážime pre trufalosť, ktorá v našich pomeroch je len málokedy podložená aj skutkom. A on toho naspisoval celé stohy, takže ak už ničím, tak týmto je nepreh-liadnuteľný. No a Hájnikova žena – je tam láska, smrť, odpustenie – čo viac si tvorca divadla chce priať

Co vlastně znamená ona záhadná zkratka V.S.O.P. v názvu vašeho souboru?
Záhady sú záhadami len do svojho odhalenia. Prepáčte, ale na túto otázku odpoviem ako monacká prin-cezná Stephanie, keď ju pristihli s prstom v nose: „NO COMMENT, PLEASE!“

Pohybujete se mezi světem amatérského a profesionálního divadla. Je mezi nimi rozdíl pouze v těch penězích?
Ba práve v peniazoch ani nie. Okrem toho, to len v našich krajoch kladieme takú zreteľne viditeľnú či-aru medzi tieto dve verzie realizovania tej istej zaujatosti.

Chcete s amatérskými soubory pracovat i poté, co jste se stal uměleckým šéfem divadla ve Zlíně?
Rozhodne áno. Napríklad s Comedie Francaise, Bolšim Teatrom...

S jakými ambicemi jste nastoupil do Zlína? Nakolik v něm míníte uplatňovat svůj autorský rukopis prostřednictvím vlastních textů, respektive dramaturgií?

No to ja ani si netrúfam takto predikovať. Každopádne sa budem usilovať zo všetkých síl, aby som bol divadlu na osoh a aby som sa ja tam dobre cítil. Rozhodne nie som anarchistický dobrodruh, ktorý by si dovolil ignorovať okolnosti, v ktorých divadlo vzniká. A nakoniec, čo sa mi podarí a čo nie, to sa bude dať s odstupom času veľmi pekne r-o-z-a-n-a-l-y-z-o-v-a-ť. zat

NA SLOVÍČKO S TATRMANEM

Tatrmana Pepíka Brůčka ze Sudoměřic u Bechyně znám už hodně dlouho. Ale stále mě něčím překvapuje.

Kam na ty nápady chodíš?

Ty lítají ve vzduchu! Posílá mi je vzduchem Z. V. Fixley z Amazonie, kde jich právě vykopává spoustu na dně Amazonky.

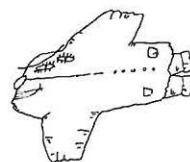
Jak tedy taková tvoje inscenace vzniká? Třeba právě Kuřátko?

Hodně jsem přemýšlel - protože Luděk Richter mě dostal do stavu, kdy jsem byl nucen přemýšlet - jak se dostaly dvě věci dohromady. Nejdřív se asi - a to člověk ještě neví, že tu inscenaci bude dělat - trápí nad ně-

ké sklo, co taky soubor dostane, byť krásné, je tak jevištně prtlavé a malé. A bez historického nápoje. Stačil by třeba jen rok starý, já vím, že rozpočet JH není na desetiletou whisky. To my „votroci“ hra-decký na červeném festivalu dáváme na konec představení každému souboru flašku šampaňa na forbinu a kytku, vě-nec nebo koš s něčím, a nosí jim to naše berušky, totiž uvaděčky v červeném, občas taky brknou, ale nesrazí se, protože nejsou nervózní a nosí to jen český. Ovšem tj. divadlo profesionální, v tom je ten rozdíl.

Já tedy proti hlášením nejsem, třebas když se v něm říká: nefoťte bleskem! Nebo: Netelefonujte mobilně, nešustěte pytlíkama, těma s bombóny zvlášť! Prostě, když mě vyzývají k něčemu, co mám učinit okamžitě. Pokud jsem veden k tomu vykonat něco, co se stane po dalším, někdy nekonečně dlouhém dramatickém čase, v němž se třeba budu dojímat vraždou Marie nebo obdivovat umné kousky Lišáka, zpívat s s Klitandrem nebo se pohoršovat nad sprostákem Augustinem Strindbergem, tak to nezvládnou, přemýš-lím o tom, děším se, že zapomenu, těsně před koncem si hlášení vybavím, zaplní mi mozek a radši ani netleskám, připra-ven na to, že celé hlediště bude děkovat spolu s Karlem, který ví, že když je něco po několikáté, tak je dobré, alespoň nohu přiložit, a když už tleskám, tak zapome-nu na to, k čemu mě vyzývali, bože, co mám dělat, to je schíza, to je bordel v hla-vě. A pak na to jeviště vylezu taky, abych Valešovi dal něco ke čtení a za mnou ta krasavice, co ji ani nedohlédnu do výstři-hu jak jsem malej, ale ne slepej, a když tu knihu pomalu vypouštím z ruky a Valeš ji bere a já se otáčím křepce a svižně, proto-že za mnou je ta krasavice monumentál-ní, a tak nejdřív ramenem do žadudku a pak hlavou o její ňadra, zrudnu, běžím z toho jeviště a slyším hlášení - neutíkejte, Gregar, pomalu se chodí po jevišti, když se děkuje! A pak ještě německy a anglic-ky, protože takhle se to prý dělá v cizích zemích, když se ochotníci objímají po šťastně dokonaném kuse...

Saša Gregar

Zpravidaj 70. JH vydává organizační štáb Redakce:

Alena Exnarová, Vladimír Hulec,
Zdeněk A. Tichý, Alexandr Gregar
(šéfredaktor a reprofoto Kodak DC 50),
Rostislav Pospíšil (výtvarník),
Ivo Mičkal (fotograf),
Marek Zhibo (sazba).
Tisk Grafické závody Hronov, s.r.o.

poznámky glosy ohlasy

Klub režisérů SČDO zve

Klub režisérů SČDO připravuje letos opět při Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou seminář-dílnu na téma PRÁCE S HERCEM - řešení dramatické situace (analýza, výstavba, podíl postav, aranžmá). Hlavním lektorem bude Mgr. Jiří Hraše, „školníkem“ Dušan Zakopal. Seminář-dílna proběhne od neděle 15. 10. 2000 do pátku 20. 10. 2000 vždy v odpoledních hodinách. Předmětem konání bude úryvek ze hry E. E. Kische Na nebeoustoupení Tonky Šibenice. Předpokládá se závěrečná prezentace pro veřejnost.

Ubytování si seminaristé zajistí sami. Vstupenky si uhradí, ale pro ty, kteří se přihlásí na celý seminář, zajistí SČDO vstupenky společně na všechna představení. Zájem o účast na semináři je třeba ohlásit do 10. 9. 2000 Dušanovi Zakopalovi, gen. Píky 12/2886, 702 00 Ostrava, tel. 069/661 29 95 nebo přímo tady na Jiráskově Hronově denně dopoledne od 9 do 11.30 hodin na rozborovém semináři SČDO v Soukromé podnikatelské škole (pod kostelem). ex

Kyselá prdel Vladimíra Hulce

Na včerejším zasedání OKO (Obec konzervativních ochotníků) byl udělen za chování během letošního Jiráskova Hronova titul Kyselá prdel Vladimíru Hulcovi. Podle 257 vyslechnutých svědků totiž Vladimír dává najevo svůj přezíravý vztah k amatérskému divadlu tím, že ani po jediném představení nezastleskal. Na jeho obhajobu sice zaznělo mírná polehčující okolnost, a totiž obě zasádrované ruce, ale to již neměla na konečný verdikt OKO takřka žádný vliv. (Podle některých zdrojů mu naopak zasádrované končetiny uškodily, neboť se proslychá, že jde o pouhé atrapy, jež používá jako laciné alibi.) Dle regulí odhlasovaných valnou hromadou této organizace v roce 1897 se při hodnocení podobných prohřešků vychází z potleskopřůměrů za uplynulou sezonu, do které se počítá i následující období divadelních prázdnin – tedy červenec a srpen. A v tomto případě jde o takové objemy potlesků (někdy dokonce i skandovaných a provázených pískáním na prsty!), že by Vladimírovi pomohlo jedině, kdyby měl obě ruce amputované, nebo byl pedagogem na katédře divadelní vědy.

P.S.: Důrazně žádáme o vytvoření divadelní vyšetřovací komise pod vedením Michala Dočekala, která by metodou poklepu a namáčení sádky prověřila autenticitu Hulcových atrap. zat

Co připravuješ dál?

Nechtěl jsem dělat nic, protože jsem byl nesmírně unavený. Leda někdy radost sám pro sebe. To Kuřátko měla být radost sám pro sebe. Chtěl jsem si ho zahrát jako divadlo jednoho herce. Potom k nám v polovině minulého roku přišla parta dívek a ony jsou vnímavé, citlivé, šikovné, zodpovědné. A najednou, protože jsou zodpovědné k tomu, co jsem si chtěl zahrát sám za sebe a ony to vzaly za své a asi budou chtít pokračovat, tak jsem povinen něco s nimi dělat. Začneme seminářem o práci s předmětem. Nechci hned dělat na nějaké inscenaci, ale trochu si hrát. Stojí to s nimi za to. ex

MĚSÍČNAN HECHT SE NEDOPLATÍ

Včerejší happening frekventantů kursu, který pod vedením Michala Hechta pořádá v rámci Jiráskova Hronova Společnost pro amatérské divadlo a svět s podporou grantu ministerstva kultury, přilákala po 23. hodině do areálu Sokolovny nebyvalý dav. Zážitek to byl natolik sugestivní, že ve mně probudil vzpomínku na listopad '89 a začal jsem skandovat: „Už je to tady!“ Okolostojící diváci mě napomenuli úderem do zubů, který doprovodili slovy: „Tohle je pantomima, demente!“ Pak už jsem se nerušeně sunul s ostatními za doprovodu sípajícího hrbáče kopcem a cestou potkával roztomilé přízraky. „Opíčimu“ muži jsem takřka uvěřil, že se vyšplhá vzhůru po hladké zdi, rozesmál mě jam session zombíků a dojímalá dívka v černém třesoucí se strachem na lucerně. Po finálním vyzvání měsíčního muže sestoupil tento na zem a byl konec. Tedy úplný konec byl až poté, co účinkující křápli na rozloučenou každého z diváků do hlavy lahví - „replikou repliky“ renesančního skla.

Happening Full Moon se tedy vydařil, ale pro Michala Hechta bude mít akce nejspíš nepříjemnou dohru. Hronovští hospodští totiž vyčíslili ztráty, které utrpěli odlákáním hostů noční produkci. A nyní po něm žádají jejich náhradu. Ze zapeklité situace se rýsují dvě východiska. Michal si požadovanou sumu může ve zdejších hospodách odpracovat – vzhledem k počtu nul na účtu by to ovšem znamenalo, že zhruba po dva roky nevytáhne z Hronova paty. Druhou možností je, že bude úspěšná záchranná akce „Pijeme za Hechta,“ jejíž účastníci si dali závazek, že zvýšenou konzumací v hospodách včerejší deficit doženou. zat

soutěž

Každý den se můžete zúčastnit soutěže našeho Zpravodaje! Každý den bude ze správných odpovědí vylosován jeden výherce! Ten promptně obdrží cenu - láhev „Klicperovky“, pověstného likéru, vyrobeného v dlouhodobé spolupráci firmy Kord Ptáčník a herců Klicperova divadla v Hradci Králové, jež je dvojnásobným Divadlem roku. Ano přátelé, z navržených tří možností označte toho, který v Hronově nějakým způsobem byl, pobyl, vyskytoval se...

Odpovědi (na kousku papíru) musí obsahovat a) kterého čísla zpravodaje se odpověď týká, za b) písmeno pod nímž se správná odpověď nalézá a za c) samozřejmě jméno a příjmení, bydliště, pokud bychom cenu museli zaslat. Cena pro výherce je k dispozici v naší redakci, a to od chvíle, kdy vyjde číslo, které výherce zveřejnilo. Přejeme Vám úspěch.

Pozor!

Zítřejší vítěz dostane jako zvláštní bonus POZVÁNÍ DO LIVE VYSÍLÁNÍ ČESKÉHO ROZHLASU 3 – VLTAVA, pořad Mozaika se bude vysílat v pátek ráno z Hronova!

A zítřejší otázka bude dokonce rozšířena celostátně i pro posluchače Vltavy. Ti kromě Klicperovky obdrží při správné odpovědi i cenu ČRO - „Vltavskou rádiovku“!

Otázka č. 6

Stejně jako karlovarský filmový festival se může pochlubit řadou hereckých hvězd, které ho navštívili, tak i Jiráskův Hronov si ve své historii mnohé připsal. Není jich až tolik, ale zvučná jména mezi nimi jsou. Před cca deseti lety to byl i herec, který svým příjezdem vzbudil zájem nejen ochotnické veřejnosti, ale také pozornost příslušníků STB. Je však bohužel spojován více s karlovarským než s hronovským festivalem. Který to je?

A Jiří Bartoška; B Eda Kemlink; C Lucie Bílá

(nápodoba: Lucie Bílá není herec)

Vítězem páté flašky Klicperovky za správnou odpověď, jak jinak pod písmenem A (Láďa Lhota), se stává Monika Fejglová z Hradce Králové, vylosoval ji pevnou režisérskou rukou Milan Schejbal, umělecký šéf Divadla ABC

Z nedostatku místa jsme nemohli uveřejnit portréty některých recenzentů. Omlouváme se jim i čtenářům.

Lenka Lagronová, Peter Gábor, Jiří Juráš: SKUPINKA

PRASETAUN při Dětském výchovném ústavu Jihlava

Při rozhovorech o představeních v problémovém klubu jsme konstatovali, že se nevyplácí číst v programové brožurce texty „O inscenaci“ (hlavně u zahraničních souborů), protože neodpovídají viděnému. V případě představení „Skupinka“, o které píšu následující řádky, to však neplatí. Nejráději bych programový text nechal otisknout, protože říká jinými slovy to nejpodstatnější: „inscenace“, tedy předváděný výsledek práce, je méně důležitá, než proces jejího nastudování. Mám tedy právo ji vůbec hodnotit, recenzovat? Odpovídám: nemám! A přesto tak činím rád, protože jsem spolu s vyprodaným divadlem byl svědkem něčeho neobvyklého, krásného, dojemného (aniž sentimentálního) a nadějného! Pracuji sedmáct let coby pedagog v jednom „pasťáku“ pro těžko vychovatelné děti v německém Lörrachu a mimo jiné s nimi taky hraji divadlo, přičemž jsem při uvedení produkce spokojený, že umí alespoň z paměti odříkat jednoduchý text. Proto nebudu psát žádnou recenzi, ale sdělím milým čtenářům některé moje dojmy, i když by to zasluhovalo pedagogicko-psychologickou studii. Dojem první: Konečně se pro mě na Hronově objevilo něco, co vidím v Německu na každém festivalu, totiž divadlo hrané adolescenty („pubertáky“), divadlo vzniklé improvizovanými cvičeními v hodinách dramatické výchovy, divadlo, jehož tématem jsou vlastní problémy účinkujících a jimi taky napsané. Dojem druhý: Pět „uličníků“, kteří se dostali, ať už vinou svojí nebo někoho jiného na okraj společnosti, stali se doslova jejím odpadem, mi připraví s pomocí starého ODPADOVÉHO papíru, špinavých starých štaflí, ušmudlaného oblečení a vlastníma rukama vyrobených rekvizit neobyčejný estetický zážitek (dva příklady za všechny: kulturnistická papírová ramena, slepice - žravá prasata na smetišti). Dojem třetí: Je to spontánní autorská produkce, autentičtí aktéři jsou vedeni jemnou rukou režiséra, čímž dostává chaos řád. Dojem čtvrtý: Hudba by mohla být na několika místech tišší a nepřehlášovat herce. Pod těmito a mnoha jinými ještě nestrávenými dojmy plesá moje pedagogické srdce a raduje se a doufá, že těchto pět „pacholků“ místo fetování a rvaček hraje divadlo a divácké ovace na konci nejsou a nebudou jejich posledním POSITIVNÍM zážitkem v jejich nesnadném životě. Budu o tom vyprávět svým „chovancům“ v Lörrachu. Jedna faktická poznámka na konec: nestačilo by vítání souborů na schodech před divadlem a děkování na jevišti vypustit? Václav Špírit

Foto Ivo Mičkal

Skupinka - inscenace, kde k sobě neodmyslitelně patří dvě roviny. Metoda terapie, která vyústí v inscenační tvar spojením jednotlivých etud. Postupy, které divák sleduje, byly jistě nejednou vyzkoušeny a ověřeny, ale inscenátoři reagují pro nějakou určitou věc ani nepřemlouvají k jedné určité perspektivě. Rádi „Skupince“ promineme ne zcela dokonalou řemeslnou zdatnost, protože je to výpověď upřímná, taková, jak jim ji pomohla vytvořit každodenní zkušenost jejich života. Jaroslav Kubeš

Spielberg, Hrubín, Bruček: ZACHRAŇTE VOJÍNA KUŘÁTKO

Tatrmáni Sudoměřice u Bechyně

Ludolfovo číslo žije aneb avena sativa (oves setý) večere poslední.

Neskočte Bručkovi na to, že Vám nabídl parodii pohádky pro děti i dospělé. Jestli něco, tak nám nabídl černou existenciální grotesku ozářenou pekelnými prskávkami reality, dýmem politické clony, a absurdními proklamacemi a sliby těch nahoře, ať už těch jeden a dvanácte postav tam hůře, bude dešifrovat každý podle svého vkusu etického a estetického. Naštěstí nám ale Josef Bruček and his TATRMANI nabízí české existenciální drama v ambaláži nadsázky skvělého humoru, které Sartre nikdy nedokázal napsat. Říčíme tudíž smíchy nad nonsensem a kanadským humorem nepatřičností stejně otevřeně a svobodně, jako nad trsy imaginativních konotací, které nás zasahují v obrazných okamžicích střetnutí předpokládaného kontra na jevišti konkrétně uskutečněného. Vojín Kuřátko jde neochvějně kupředu jako pěšák námořní pěchoty i jako notoricky známý infanterista marškumpačky regimentu českobudějovického. Jde napříč všemi žánry, osahává je, hladí, likviduje, až ve svatém rozhořčení nad pokrytecky mu seslaným posláním „Miluj bližního svého“ zlikviduje celé divadlo. Tím zlikviduje nejen svět, v němž může existovat, ale zástupně i svět, v němž existujeme i my. Mizí co bylo nahoře a dole, mizí normy, a vítězný hrdina jde se svým JÁ ke svému nově ustavenému JÁ právě zrozeným časoprostorem, v němž se ale už zvolna rozzíná zrcadlo jeho činu a činů těch, kteří ho k činu totální destrukce dotlačili. Hrdina hrdě kráčí k zítřku vpřed a neví, že zabloudil.

Mohla by to být taková pěkná hra. Variace na „Všechno lítá, co má peří!“ Lektor by na seminaristy zavolał: „Co se nesmí v divadle?“ A pak by kupříkladu dodal: „Chytat mrože!“ Nu a kdo by se bodnul, tak by dal fant. Jenže ještě pěknější by bylo říci si, co se nesmí, a pak jít a udělat to. Třebas chytit toho mrože.

Generálka na podobné klání se odehrála včera v Jiráskově divadle při vystoupeních souborů PRASETAUN a Tatrmáni. Před prvním představením si nejprve diváci poněkud nedůvěřivě pohrávali s kusy novin, které nacházeli poházené mezi sedadly. A po chvíli už metali po svém okolí papírové koule s rozpustilostí záškoláků. Bác - mířím na Lipuse a trefím Láznovskou. Plesk - tamta dívka se mi líbí, tak ji napálím do hlavy, aby si mě všimla. A bum - koupil jsem to půlkilovou motanicí rovnou mezi oči. A Josef Bruček onen princip metání při svém vojínu Kuřátkovi ještě přepěkně dotvořil, když publikum bombardoval hrstmi hašlerek. Tak tohle se vám v Národním divadle nestane - a že by na to při těch cenách lístků určitě měli! A ne jen na hašlerky, ale nejmní na višně v čokoládě. Na druhou stranu - jak by se vyprávěným divákům ve Zlaté kapličky zamlouvala rozblemaná čokoláda ve vlasech, výstřizích a na klopách...

Vlastně nejde vůbec o nic nového - tahle hra na to, co se nesmí a co se může, se provozuje (nejen) v divadle odnepaměti. Pracně se vytvoří hranice a zvyklosti, aby je pak někdo více či méně skandalózně překračoval a rozvrátil. A jeden nad tím jásá, druhý zívá, třetí hlasitě nadává a čtvrtý bere na ty opovážlivce sukovici. Jednou se nadra odhalují, pak zase zahalují, přicházejí minisukně, dlouhé vlasy, kalhoty do zvonu a Země už není placatá. Jindy zase divadlo objevuje takové vymoženosti, jako jsou elektrické osvětlení, profese režiséra a předplatné. Kritik Jindřich Vodák blahé paměti prý odmítal užít na vědomí, pokud hrál někdo mimo prostor vymezený portálem; prostě herce ignoroval, dokud se nevrátili do jeho zorného pole. Jenže moc platné mu to nebylo - lovu mrožů stejně nezabránil. A podobné je to s dobře míněnou snahou (viz. článek Františka Klačky na jiném místě zpravodaje) o kultivaci publika odíváním. Ostatně, co by asi repertoáru současného Jiráskova Hronova řekli ochotníci - zakladatelé festivalu z let třicátých?!

Vzdělání i načančané šatečky nic neplatí tam, kde chybí zdravý rozum. Jedna z inscenací Jakuba Krofity v Divadle Drak (Jé, kdo to je?) funguje přímo na principu, že herci dětské diváky ponoukají

k tomu, aby dělaly to, co se v divadle obvykle dělat „nesmí“. Aby vstávaly ze sedadel, dotýkaly se účinkujících, křičely na ně... A byl jsem svědkem toho, jak hezky oblečené a dobře vzdělané učitelky během představení křičely hystericky na děti, ať nevstávají, jsou zticha, neošmatlávají herce... Tož si tak říkám, že bych někdy nechal mrože být a zahájil safari na učitelky.

Edvard A. Mlýnský

oči v h.

Divadlo by mělo mít odvahu. Vlastně každý umělec. A taky kritik. Vlastně každý člověk. Divadlo, které má odvahu, má smysl. I kdyby bylo blbé. A včera navíc žádné blbé nebylo. Naopak. Byly to zážitky, pro které stojí za to dělat, sledovat a snad i kritizovat divadlo (kritika, ať si kdo chce co chce říká, znamená diskuse). Všechno to totiž bylo o postoji, o názoru, o samé podstatě bytí a existence. Tatramani byla sranda, nadhled, ironie, satira. A taky nápaditost. Vzpomněl jsem si při tom na váženého docenta Petra Pavlovského (kdo ho neznáte, jde o bývalého reprezentanta ČSSR ve volném stylu, dnes vedoucího katedry divadelní vědy na FF UK, zkrátka člověka na svém místě), který by se přímo rochnil hledaje paradigmatu v textu i výtvarném pojetí. Co je paradigma? To se zeptejte jeho. Bez nich ale nepochopíte nic. Přiznám se vám, mně to ani moc nevadilo. Já tak pochopil paradigma vojína Kuřátka, neb sám pan Brůček mě upozornil na vojína Ryana (to je to paradigma, milý čtenáři). I paradigma pravého – tedy atomového – hříbu mi došlo. Ale jinak jsem se hlavně bavil a k tomu cumlal Hašlerky, které na mne během představení létaly. Nevím, jestli pan Brůček tuší o paradigmatu své inscenace, ale já je jako správný kritik objevil: ve stejné opojném Příběhu??? Člověka, slavně to inscenaci Buchet a loutek. Možná v tomto případě však nejde o paradigma, ale o využití podobných divadelních postupů. Anebo že by to pravé paradigma bylo ve Spielbergově filmu? Anebo v Městečku South Park?!

Ještě větší problém by měl však pan Pavlovský s axiomatikým zařazením pastáckého pásma Skupinka jihlavského Spolčení dramatického činění Prasetau (paradigmata ke Spolčení hlupců, naivní obrozenec češtině a hippiesovskému označení New Yorku - Pigtown jste jistě bez problému odezřeli sami). Podle jeho axiomatikých řad, což je něco jako Mendělejevka pro umění, totiž asi nejde o divadlo. Pravda a autentičnost, zvlášť v podání zvěře a dětí, je totiž něco mimomůleckého, a tedy nekritizovatelného. (Nepřipomíná vám to některé úvahy v našem listu?) Umění má být podle axiomatikých dogmat vědomé, šlechtěné a říze-

Foto Ivo Mičkal

hadélko. Všechny tyto úžasné kousky mu zajisté budou při posledním soudu přičteny k dobru.

Nuže, zabloudil vojín Kuřátko v širém světě, jak nám posledními slovy hry oznamuje Loutkář. Zabloudil, jakož i my někdy bloudíme, a proto jemu i sobě zapějme na starou vojenskou notu, abychom všichni vespolečně našli cestu zpět ke stájím, kde koně dupou. Takže prosím pěkně z plných plic: „Domů, domů, domů, zpátky, do vzduchu lítaj od piva zátky. Domů, domů, domů zpátky, abych měl kde zas rozbít svůj stán!“

Vladimír Zajíc

P.S. Už skoro druhé desetiletí je mi ctí, že mám Josefa Brůčka za přítele, a proto, Pepo, jako již mnohokrát dříve, přijmi moji upřímnou gratulaci: „Tý vole, zase jsi mě dostal!“

V. Z.

Přestože nemám pyrotechniku na jevišti příliš v lásce, neuposlechl jsem varování pana Brůčka a neodesel ze sálu. Nelituji toho. Nelituji, protože tyto velké P – prvky fungují v tomto představení ve dvou rovinách. Na povrch groteskně, ale uvnitř vážně. Což divákovu fantazii nejen provokuje, ale nabízí celou řadu dalších významů. A taktó autor i režisér (i herec) pracují s dvojlomností významů po celé představení. (Zničili jsme pohádku? Bude jiná?) Nebo potřebujeme právě tuto pohádku. Nejsem odborník na loutkové divadlo (bylo to jenom loutkové divadlo?), ale zhlédl jsem nápadité představení plné humoru ale i varovné skepse. A ještě poznámku. V programu se dočítám, že inscenace měla být původně individuálním představením jednoho herce s loutkou. Do taktó navržené struktury vnikly nové prvky. Mohly plnit jen funkci ilustrační. Nestalo se tak, Jejich začlenění podtrhuje groteskní polohu zamýšleného představení.

František Štěpánek

Hviezdoslav, Lavrík, Horváth: HÁJNIKOVA ŽENA (ZABÍJALA...)

DS V.S.O.P. Hviezdoslav, Dolný Kubín. Slovensko

Jméno Hviezdoslava v názvu divadla z Dolného Kubína znamená podle prohlášení představitelů souboru to samé, co Dantovo jméno na pekelné bráně. Pak bych předpokládal, že k Hájniově ženě, jako jednomu z vrcholných děl celé slovenské literatury, přistoupí s pocitem svazující odpovědnosti a možná i málem osudovosti. Pokud bych šel na představení s přesvědčením, že se mi dostane Hájniovky ženy Pavla Országa Hviezdoslava, pak bych asi nyní u počítacího sedlu v hlubokém duševním pohnutí a chtěl volat k zodpovědnosti všechny znesvětilitele básnickova díla.

Jestliže jsem si však přečetl, že pod touto inscenací jsou podepsáni pánové Lavrík a Horváth, pak už jsem musel být připraven na cokoli, jen ne pietní provedení básnického románu o nebohé lesnickově ženě, bránící svou čest vraždou, již ztrestá chlápčného feudála, ale zároveň uvrhne svého hrdinného muže z lidu mezi mlýnské kameny spravedlnosti, neboť on na sebe vzal její vinu. Původní dějovou linku, doplněnou desítkami a stovkami veršů reflexí a popisů i folklorních variací, ovšem inscenátoři „volného přepisu“ také příliš nepotřebovali, neboť zvolili téměř modelovou situaci vzniklou spojením muže a ženy a z oscilace těchto dvou sil vytvořili odlehčenou podívanou, trvající sice přibližně hodinu, ale která uplynula závratně lehounce a rychle.

Ovšem jedinou podmínkou bylo vzít na vědomí spíše podtitul „Zabíjala...“, jméno Hviezdoslava zmínit jen jako autora nevelké hrstky veršů a přiznat vzdálenou inspiraci cizím systémem. Prostě tohle sympatické představení se asi pro leckoho z nás stalo jakýmsi rozbíjením mýtů: národní a nedotknutelní klasikové se stávají zábavnou hračkou. Pravda, takových bezbožných skutků jsme v Česku zase moc neužili, a tak nyní překvapeně hledíme na lesnického supermana a vilného zbohatlíka i zdravě eroticky rozvinuté dívky jak se milují i vraždí, k tomu tu a tam s nadhledem pronesou několik klasických veršů v nám blízkém jazyku a ještě tančí v rytmu nové Lúčnice... Jak vše nasvědčuje, slovenský národ nevyhyne... Rudolf Felzmann

Divadelní soubor z Dolného Kubína mě ještě nikdy na Jiráskově Hronově nezklamal. Jsem moc rád, že to mohu říci i o jejich letošním představení. Samozřejmě, ortodoxní zastánci Hviezdoslavovy poezie zrovna asi neporádají oslavné „fešty“ na obou březích Dunaje a na jejich transparentech neblíkají jména Silvestra Lavříka a Karola Horvátha! Základním smyslem jejich inscenace není totiž, podle mého názoru, co, ale jak – re-

spektive způsob vidění jedné z neklasičtějších literárních látek slovenské literatury a její převod na jeviště výsostně divadelními výrazovými prostředky. Přičemž dolnokubinským nejde o čistou parodii či dokonce recesi školně povinné četby, ale právě oscilace mezi ironickým a komentujícím odstupem (např. postava Básníka) a vážnými akcenty (např. ani Hanka není zcela bez viny) vytváří ve vyprávění poměrně prostého až naivního příběhu Miška a Hanky napětí,

Foto Ivo Mičkal

s nímž inscenátoři cílevědomě na jevišti pracují. Jejich hlavní a největší síla však tkví především ve formální rovině – v použití výsostně stylizovaného divadelního jazyka. Už to, že hlavní ženskou postavu představují čtyři herečky, umožňuje jednak pomocí jednotlivých znaků velmi jednoduše a účinně ukázat Hanku v co nejširší možné komplexnosti a vzápětí, je-li potřeba, nechat zapůsobit sílu celé její osobnosti. Pojetí Miška Cajky nenechá nikoho na pochybách, že vidíme Supermana takřka jánošíkovského rozměru, milostné tance Artuše z rodu folklórně - španělských vyjádří pak jeho pohnutky více než výmluvně. A tak bych mohl pokračovat... Je pravda, že bych si mohl klást otázky, zda se některé výrazové prostředky neopakují přece jen často a tím se nestávají stereotypními nebo zda výrazná stylizace některých postav není příliš na úkor jejich zjednodušení, ale pořád je pro mě největším diváckým zážitkem skutečnost, že jsme viděli včera večer Divadlo – ano, ono Divadlo s velkým „D“! A pro mě osobně se stala nezapomenutelnou kreace ironika Karola Horvátha v roli ironického „šlechtického“ Básníka – pravděpodobně se jednalo o básníka K.P.(O.)H... Milan Schejbal

DORUČENO DO REDAKCE

Světlem se valí móda ruksaků, kabel, toren, tašek a vůbec všeho, co se dá nosit na zádech, přes rameno, kolem pasu nebo jakkoli jinak. Podstatné je být trvale ověšen. Koukám na to a je mi to v podstatě jedno, ale až do určité chvíle.

Kratasy jsou rovněž součástí světového trendu módy mládeže. Nosí se v podstatě všechno, co je krátké, od normálních krátkých kalhot, přes sportovní „dynamovky“ až po kratasy z ustřížených džín. Pokud nelze džíny ustříhnout, tak se alespoň na několika místech nohavice proříznou. Apartní prostředí na lákavých místech těla lze zaznamenat u některých odvážných svěhlavíček. A v takovém shora popsaném oblečení je přece možno přijít kamkoliv.

Kultura národa je součástí jeho života. A divadlo, poesie, balet, hudba jsou její nedílné části. Jak se k nim chováme, s jakou úctou je přijímáme, vypovídá zcela zřetelně o našem vztahu k nim. Proto je zarážející, ba urážející, v jakém oblečení a s jakým vybavením část návštěvníků festivalu kulturu národa přijímá. Nejen pro ostatní účastníky, ale pro kulturu samu je to urážející. A to všechno se děje před očima zahraničních účastníků.

Dámy a pánové lektori: Jste přímo u pramene, máte na své posluchače vliv. Jděte sami příkladem a odložte zavazadla, která nepatří do míst, kde se setkáváte s kulturou. Oblecte vhodnější textilie a totéž důrazně požadujte po svých seminaristech. Představte si, že by třeba vás nebo vaše seminaristy pro nevhodnost oblečení nebo vybavení na některou kulturní akci nepustili. Myslím, že to stojí za pokus. Děkuji vám předem za pochopení a spolupráci. Teď už je to jenom na vás. František Klaška

NÁŠ MAĎARSKÝ HOST PAN LAJOS MATE

Patří k těm, co v sobě zahrnují celou poválečnou zkušenost divadla ve střední Evropě, amatérského i profesionálního.

Dvacet let byl profesionálním režisérem, učil filosofii a režii na univerzitě, byl referentem pro amatérské divadlo na budapeštském Institutu kultury. To bylo v polovině sedmdesátých let, kdy amatérské hnutí v Maďarsku přinášelo do kulturní atmosféry nový vzduch a vzruch, zvlášť univerzitní skupiny šly svými kritickými pohledy proti stávajícímu režimu a jeho ideologii. Značné impulsy si při tom braly ze sousedních zemí, i z tehdejšího Československa (Semafor, Činoherní klub). Kvalita českých představení, profesionálních i amatérských dávala přes hranice naději, že smysluplná kultura je možná, že dorozumění přes hranice bude postupně dosažitelné.

Pan Maté byl prezidentem středoevropské sekce AITA/IATA, prezident jejího maďarského střediska a uměleckým ředitelem mezinárodního festivalu ve městě Kazincbarcika, byl účastníkem mnoha kongresů a festivalů, v Monaku, v USA, několikrát i na Hronově.

„Nechci pitvat, ani rozlišovat jaký je rozdíl evropské či mimoevropské amatérské hnutí, Západ nebo Východ, zajímá mě budoucnost – vývoj se už zřetelně dělí na „čistě“ amatérské, jeho účastníci mají svá občanská povolání a divadlo dává jejich životům další dimenzi. A pak soubory poloprofesionální, které hledají své místo ve stále komplikovanějších kulturních strukturách. A domnívám se, že oběma je třeba popřát úspěch. A rád se budu vždycky do Hronova vracet“, dodává pan Maté. Zdenka Charvátová

né. U Jihlavských šlo o výsledek dramatické výchovy, který však funguje – což ovšem zdaleka nebývá pravidlem – velmi dobře jako divadlo, navíc dobře. A funguje i zpětně na samotné aktéry jako jistý druh psychoterapie. Jaký na ně má či bude mít účinek, se nechci přit ani s Pavlovským, ani s nikým jiným. Najust všem však prohlašuji, že i kdyby Tomáš zvaný Optice, David, Tuberák, Pepa, Dan či Lukáš fuckovali (paradigma: srali na...) celý svět dál, pozitivní zážitek v nich zůstane, neb – jak praví jedno esky-mácké přísloví – je-li ryba dobrá, je dobrá. Židé zase říkají, činíš-li dobro, činíš dobro. A takové bylo jihlavské představení. Bylo to divadlo plné energie a opravdovosti, navíc drsné, syrové, v pocitu zoufalé, bez vzdoru a pychy, jak životní pocity a postoje patnáctiletých lidí v Prasetaunu (paradigma č.1: v pastáku, č. 2: v dnešním světě).

A co říct na závěr? Všechna tři včerejší představení – axiomatické zařazení i paradigmatu Hájkovy ženy vám pro nedostatek místa nechávám za domácí úkol (já ho mám již za sebou, neb báseň jsem rozebíral na gymplu před celou třídou, netuše, že Lavrík s Horváthem ji za víc než dvacet let pochopí velmi podobně) – byla dosavadním vrcholem letošního ročníku JH. Aspoň pro mne. Byla totiž ve svém postoji – ať jakkoli umělecky, životně i formálně rozdílném – odvážná. A já rád odvážná divadla. Totiž každého, kdo není blbej. Já rád jišku. Totiž frtana.

Handwritten signature: František Klaška

kde se to klube

Ačkoli nás včerejší divadelní den uspokojil dosud nejméně, vrhli jsme se na pokládání se na otázky se stejnou intenzitou jako u předchozích kusů. Noc tribádek: Hra samotná je asi velmi zajímavá, včerejší představení nás o tom však málo přesvědčilo. Otázky jsme si kladli zejména v oblasti přesvědčivosti hereckých výkonů a scénografie (Strindbergovi nebylo rozumět, Siri pro odlišení role na jevišti a role životní zbytečně kaširovala psychologickou postavu vnějšími prostředky, Schwime jako by byl dosazen z jiné hry, nevyužitá neústrojná jakoby komická postava, které se nedaří odlehčovat zatěžkaností situací, jediná Davidová působila v některých momentech důvěryhodnějším dojmem). Další otázky: neodůvodněná sprostá slova, kdo je vlastně hlavní postavou příběhu – Siri jako střed konfliktu? Druhá neznámá je pro nás příliš zatěžkaná scéna. Padly i názory, že si hrdinové tohoto dramatu přinášejí s sebou ve svých duších veteš a je tedy nutné, aby se ona objevila na jevišti, dráždily nás nesořodé kostýmy a rekvizity (např. diaprojektor někomu vadil, někomu ne).

Ošálený manžel: k tomuto kusu jsme přistoupili s představou historické rekonstrukce divadelní hry včetně vloženého discantu, kteroužto představu nám soubor postupně komplikoval použitím modernějších postupů (např. herci, kteří odešli z jeviště byli zakryti látkou) a až funkční, přece jenom divněbarevnou a materiállovou scénou. Některé herecké výkony se nám líbily, artistická čísla nám nepřípadala jako hraná nešikovnost člověka, který je jinak pohybově dobře vybaven, funkce Colin – němě průvodkyně, která se v závěru stává součástí hry... Celkově jsme se dohodli, že k této konverzační hře by byl simultánní překlad nutný, abychom se nenudili. Ti kdo ho v sále měli, se i někdy bavili.

Za PC Nemrava S.

diskuse

Odpolední problémový klub se nejdříve zabýval inscenací *Noci tribádek*. Názory nebyly jednoznačné: převažovaly ty, které představení zklamalo, ale našli se i takoví diváci, které oslovilo. Následovala snaha hledat, v čem byly problémy. Objevovaly se připomínky k herectví, scénografii i režii. Pak se hovořilo o žánru a nastaly dohady, zda to bylo drama či komedie. Michal Dočekal viděl hlavní problém v přečtení a výkladu textu. Profesor Císař došel k závěru, že zatímco všechny předešlé inscenace Rádobydivadla, ať zdařilé či problematické, byly provokující, této chybí razance, agresivita, náboj. Všechno jde jakoby stejným plynulým tokem. Přitom paradoxně právě Strindbergova hra zajímavá a provokující je.

Než se přistoupilo k diskusi o *Dandinovi*, nemalá část sálu odešla, stejně jako včera z divadla. Zde se hovořilo o klasicistních tradicích francouzského divadla. Toto divadlo mělo svá pevná pravidla a bylo založeno především na brilantní konverzací. Tu Francouzi dodnes perfektně ovládají. I na této inscenaci je to znát. Inscenace vycházela z tradice, ale vložila do ní některé moderní prvky a pro nás, vzhledem k jazykové neznalosti, ji ještě znehlednila. Jakub Korčák použil termínu „mrtvé divadlo“. Pak se rozvinula zajímavá diskuse (s uvedením řady příkladů) o možnostech současné interpretace Molièra.

ex

Staženo ze zdi nářků

Našli jsme na Internetu pochvalu od. tomasovi@cmail.cz, a tak citujeme, protože nás těší: Milá redakce. Gratuluji ke zpravodajím!!! Po několika letech se do něj vrátil humor. Moc pozdravů - hlavně Sašovi. (P.S.: Žádné strachy, KT má košil dost) Díky, ale Karla pro jistotu zkontrolujeme.

legendy j.h.

ZE VŠECH SJEZDŮ MÁM NEJRADŠÍ TEN Z NAŠEHO KOPCE

Toto důvěrné sdělení by z dnešního jeviště znělo jako banalita či blábol. Když v roce 1961 v nedalekém Broumově zaznělo na listopadové premiéře poetického Kabaretu o myšlivedech, znamenalo ovšem značnou troufalost a provokaci. (Stranické sjezdy byly tehdy svátostí.) Stejně jako hlavní výtvarný prvek scény – kuzelem světla nasvícený a v prostoru zavěšený chuchvalec kovových špon. Byly nepatřičné, ošklivé a krásné zároveň. Část diváků urážely, další nadchly. Ostatně potlesk a následné komplikace vyvolávalo Kladivadlo a jeho autor, režisér i herec Pavel Fiala neustále. Tato dosud téměř neznámá „dvojice“ způsobila na Jiráskově Hronově 1962 a 1963 učiněný poprask. Mladé publikum a odbornou porotu nadchla (za Myšlivedi 1962 udělila Kladivadlu hned čtyři ceny - z toho jedna byla jednoznačně Fialova za autorskou, režijní, výtvarnou a hereckou práci.), komunistickým papalášům nejen z města Broumova a zastáncům jediné správné podoby českého ochotnického divadla zvedala adrenalin. Proti dosud převažujícímu pokleslému socialistickému realismu českých scén postavila názor a metaforu. Hudryjádou a skorokodylem o rok později pokračovala v nastoupeném trendu. Vážné diskuse se vedly o „sdělnosti, srozumitelnosti a zašifrovanosti“. V Broumově už bylo dusno. A jak by ne, provokatér Fiala si v době, kdy to široko daleko žádného normálního mužského nenapadlo, obarvil vlasy na platinovo, nosil deštník, i když nepršelo, kouřil dýmku a pokoj, v němž bydlel, si – pryč – vymaloval na černo. Kladivadlo - jedenáct členů souboru - se proto ve třiašedesátém statečně odstěhovalo do Kadaně, kde do souboru vstoupil Josef Dvořák. Ovšem brzy i tady soubor stejně jako Pavel Fiala vzbudil nelibost místních a okresních chomutovských svazáckých a stranických funkcionářů, takže po dvou letech se Kladivadlo stěhovalo do Ústí na Labem, kde jako poloprofesionální soubor působilo do konce roku 1971 (v posledních letech se zákazy několika Fialových her) a stalo se základem budoucího Činoherního studia. Zdá se, že hlavní rolí tohoto souboru i Pavla Fialy samotného bylo klást základy a stále narážet. Včera, dnes, zítra...

—šrá—

REŽISÉR PSYCHOLOGICKÝCH DRAMAT

Na sklonku uplynulých sezón, necelý rok po jeho osmdesátinách, se naše kulturní i ochotnická veřejnost v Praze rozloučila s předním českým režisérem, dlouholetým členem zlínského Městského divadla Svatoplukem Skopallem.

Tento rousínovský rodák po absolvování brněnské konzervatoře postupně prošel angažmá v Jihlavě, Karlových Varech a Praze. Od roku 1955 až do odchodu na odpočinek více nežli čtvrtstoletí nepřetržitě pracoval ve Zlíně, kam se poté rád vracel k pohostinským nastudováním.

Za mnoho užitečných podnětů vděčí S. Skopalovi také naše amatérská Thálie. Nejčastěji šlo o působení zasvěceného, vždy noblesně taktického porotce nebo šefa hodnotících komisí nejrůznějších soutěží a přehlídek (např. každoročních festivalů v Napajedlích a ve Vysokém nad Jizerou), případně zaníceného přednášejícího mnoha prakticky zaměřených seminářů a školení. Tato analytická aktivita pak nejednou přešla v přímou režijní pomoc několika souborům zlínského a hodonínského okresu. Spolu s primášem Slávkem Volavým byl tento milovník folklóru mnoho let uměleckým garantem populárních slavností ve Strážnici.

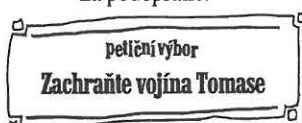
Vít Závodský (redakčně kráceno)

NEDĚKUJTE, ODEJDETE

Následující text byl včera rozšířen mezi účastníky Jiráskova Hronova, do půlnoci je na něm 65 podpisů! „Potlesk je jedinou měnou, za kterou se nám tu soubory z celého světa do roztrhání předvádějí. A je to potlesk světový, jako každý, který jde od srdce. Méně světové však je do potlesku plného divadelního sálu skákat. Nejen, že je to nesvětové, ale především nevychované, stejně jako skákat někomu do řeči. Troufáme si tvrdit, že téměř celý divadelní Hronov již při výstupech „děkovatele souborům“ řičí smíchy a vztekem. Pořadatelé však celou tu trapnou eskapádu patrně považují za zdařilou a vytrvale ji opakují. Je nám stydno, že tak vyvedenou a bezesporu světovou akci kazí tento projev nejen provinčností, ale i již zmíněné nevychovanosti. Jako by nestačilo zasloužené dary a květiny bez zbytečných slov předat. Stejně jako přerušená soulož i přerušovaný potlesk nestojí za nic. A tak se konečně chytte za hlavy. Je přece neskonale hloupé opakovat donekonečna to, o čem víte, že nefunguje.“

P.S.: Pokud někdo uvede dostatečný důvod přerušované extáze (např. zamezení třetí světové válce), očistí hronovský organizační tým od světové ostudy.

Za podepsané:

Hronovští občané se zatím k petici nepřipojili.

o kritice

NEDĚLEJME Z AMATÉRŮ CHRÁNĚNÝ ŽIVOČIŠNÝ DRUH

Říkala jsem si – buď zticha, Zpravodaj má autorů dost a jakých! Ale poté, co se na jeho stránkách objevily úvahy, zda amatérské divadlo potřebuje kritiku, nedalo mi to.

Jan Císař má své úvahy o kritice krásně teoreticky vyargumentované, klobouk dolů, pane profesore. Pokud tomu rozumím, amatérské divadlo nemá být vystavováno kritice proto, že vlastně není rovnoprávným divadlem, neb prvotním cílem a smyslem konání amatérů není sdílení, (tedy komunikace s divákem), ale **sdílení** (tedy vlastně komunikace amatérských divadelníků mezi sebou). Laicky řečeno, důležitější je, že se scházejí, než to, co nakonec předvedou divákům. I pan profesor Císař ovšem přiznává, že jsou amatérská divadla, která jaksi „dozrají“ pro kritiku, přičemž ale prvek sdílení zůstává hlavním smyslem jejich činnosti.

Dejme tomu. Ale smysl tohoto sdílení naplňuje také parta, která se pravidelně schází na partičku mariáše nebo na kuželky (ostatně i ti mají své kritiky v podobě „kibiců“) anebo na vlastivědné vycházky do okolí. Vtip je v tom, že amatéři se scházejí proto, aby vytvořili divadelní inscenaci, která – na rozdíl od mariáše nebo výletu – není hotovým dílem, dokud nepředstoupí před diváky. Oni ty diváky potřebují a ve chvíli, kdy jim svou inscenaci poprvé předvedou, vystavují se (jejich) kritice. Až tam bychom se asi s panem profesorem shodli. Dál už asi hůř, protože já jsem zastáncem názoru, že ve chvíli, kdy se tak stane, přestává být podstatné, jedná-li se o amatérské či profesionální divadlo, zjednodušeně řečeno, od té chvíle existuje pouze jedno, buď dobré nebo špatné divadlo. Buď dojde k naplnění oné, panem profesorem proklamované „divadelní situace“ nebo ne. A v tuto chvíli nastupuje také smysl kritiky, kterou nechápu jako cosi, co amatérské divadelníky ohrožuje nebo likviduje, ale co jim slouží a pomáhá. Co jim srozumitelným způsobem řekne, co dělají dobře a co špatně. (Ostatně o co jiného se pokoušíme ve všech těch „problémových“ či diskusních klu-bech“?)

Chráníme-li amatérské divadelníky před kritikou, vytváříme-li z nich jakýsi zvláštní živočišný druh, hýčkaný v teplém „nekritickém“ závětrí, tak jim – podle mě – dost škodíme. Výroky typu „radši at nám ti chlapi nechodí do hospody (tedy nefetují, nepřepadávají pocestné) a hrají divadlo a je jedno „jak“, jsou zavádějící. A soubor, jemuž opravdu jde o **divadlo**, kritiku snese. Dokonce i tu špatnou, protože když odezní pochopitelná hořkost, zklamání a pocit křivdy, tak si z ní něco určitě vybere.

Samozřejmě, že kritik by měl mít tolik rozumu, aby dokázal přizpůsobit své kritické ostří tomu, koho kritizuje. Měl by brát do úvahy, že profesionální herec (režisér, scénograf...) prošel několikaletým školením, které by mu mělo dát minimálně dobré řemeslné základy (říkám záměrně mělo), zatímco amatér se vrhá do studených divadelních proudů vyzbrojen často jen svým nadšením a matným vědomím o tom, jak plavat. Nemám tím na mysli, že by měl kritik mít dvojitý měřítko. Kritéria, jimiž poměřuje profesionály nebo amatéry, jsou jedna, stejně jako je jedno to divadlo. Ale to už by nebyla úvaha o amatérském či profesionálním divadle, ale o dobré či špatné kritice.

Radmila Hrdinová

HRONOV DARUJE VILU

Jiráskovu vilu v ulici Míkoláše Alše, kde mistr vypil kávu dne 12. 7. 1926 s Tatičkem prezidentem Osvoboditelem, T. G. M., hodlá Městský úřad v Hronově vykoupit, aby ji daroval, coby výraz vděčnosti za zásluhy o povznesení ochotnického hnutí a s ním i města slavných českých spisovatelů, prof. Janu Císařovi. Budoucí obdarovaný uvažuje, že do vily přenese problémový klub i některá problémová představení. Vyjádřil se, že je odhodlán propůjčovat vilu i bezproblémovým inscenacím, protože by byla škoda nevyužít netušených možností které vila skrývá. V rozsáhlém podzemí se totiž nachází Jiráskův sál a Masarykova divadelní laboratoř, v podkroví komorní scéna Egona Hostovského a na zahradě letní scéna Zdeňka Nejedlého. Za botníkem vlevo je kamrlík pro debatní kroužek Z. A. Tichého a Vladimíra Hulce, který bude technicky vybaven místní optikou. Již se zajímala, jak je to vlastně s jejich očima. Prof. Císař si ovšem vymínil, že svou vizi uskuteční pouze pod podmínkou, že součástí daru bude ještě automatická autohustilka, kabátek s kožíškem, dvě rakvičky se šlehačkou a trepky.

WD

Poděkování partnerům, kteří podpořili 70. ročník Jiráskova Hronova

Vzkaz pro Michala Dočekala

Dobrou kávu dělají v občerstvení za školou v Palackého ulici. Kdyby neodjížděl, pozval by Vás. Tolik vzkazuje našim prostřednictvím Pepa Brůček.

Přijďte na Fedotova!

Účastníci dílny vedené Sergejem Fedotovem nás všechny zvou na předvedení výsledků své práce, které se bude konat v pátek 18. 8. ve 22.15 hodin v Sokolovně. Program bude trvat přibližně hodinu.

Vřelé díky!

Máme je thumochit manželům Pohůnkovým ze Zbečnicku, kteří se vzorně starají o žaludky Fedotovců. Rádi tak činíme.

Vytrhat parkety?

To by byla jediná možnost, jak zajistit v divadelním sále Josefa Čapka lepší viditelnost: první dvě řady ponořit. Tento vtip starostky města Hany Nedvědové padl na včerejší schůzce přípravného výboru ze zoufalství, protože letos už se musíme smířit se situací: lístky jsou prodané, nic se s tím nedá dělat. Ale svědčí to o jednom: o vědomí problému a snaze vše řešit. Věřme, že se to podaří alespoň do příštího roku!

ČTVRTEK 17. SRPNA 2000

Malý sál Jiráskova divadla v 14.00 hod.
Problémový klub

Soukromá podnikatelská škola,
Komenského náměstí v 14.00 hod.
Problémový klub (zahraniční)

Jiráskovo divadlo v 17.00 a 20.00 hod.
Slovenské pohronské javisko (SPJ)
Levice, Slovensko
LÉTO A DÝM

Sál Josefa Čapka v 17.00 a 20.00 hod.
Divadlo AHA! Lysá nad Labem
NÁHLÉ NEŠTĚSTÍ

Náměstí Čs. armády v 18.30 hod.
Skupina historického šermu NOVICA,
N. Město n. Metují

